

Literatuur

- ARBEITSKREIS AMPHIBIEN UND REPTILIEN NRW, 2004. Verbreitungskarten. April 2004. 3 juli 2005. <http://www.herpetofauna-nrw.de/Verbreitungskarten>.
- BEEK, S. VAN, 2005. Drukbe grazing met schapen als methode om vergraste droge heide om te vormen in structuurrijke heide. Vakblad Natuur Bos Landschap 2 (9): 6-9.
- BOER LEFFER, W.J., L.J.M. BUTOT, P. LEENTVAAR, M.F. MÖRZER BRUIJNS & V. WESTHOFF, 1961. De betekenis van het complex St. Jansberg-Kiekberg-St. Maartensberg bij Mook. Rijksinstituut voor Veldbiologisch Onderzoek ten behoeve van het Natuurbehoud, Bilthoven.
- BOUWER, K., 2003. Een notabel domein. De geschiedenis van het Nederrijkswald. Matrijs, Utrecht.
- BRASTER, B., 1995. Heidebeheer in het Heumensoord. Ben Braster Natuurbeheer, Ooij.
- BRINKHOF, H.W.K. & K. BOUWER, 2006. Grensoverschrijdend Ketelwald. De ontwikkeling van een bosgebied. Natuurhistorisch Maandblad 95 (5): 105-110.
- CROMBAGHS, B., R. CREEMERS, R. KREKELS & G. HOOGERWERF, 1997. Het beheersgebied Mookerheide & St. Jansberg. Een onderzoek naar het voorkomen van herpetofauna en onderzoek naar de waarde van kleine wateren voor amfibieën & libellen. RAVON/Bureau Natuurbalans-Limes divergens, Nijmegen.
- DOHMEN, H., 2000. Der Reichswald 50 Jahre nach der Wiederaufforstung. In: H.-J. Koepp. Siedlungsprojekt Reichswald 1950-2000. Boss, Kleve: 65-71.
- ELLENBROEK, G.A. & J.L.J. HENDRIKS, 1973. Onderzoek naar de plaats en het tijdstip van voortplanting van *Rano temporaria* L. en *Bufo bufo* L. aan weerszijden van de stuwwal in het Rijk van Nijmegen. Werkverslag Afdeling Dieroecologie no. 69. Katholieke Universiteit, Nijmegen.
- FELIX, R. & S. DE GOEIJ, 2001. Flora en fauna langs de busbaan in Nijmegen. Bureau Natuurbalans-Limes divergens, Nijmegen.
- FINCK, P., U. RIECKEN & K. ULLRICH, 2005. Europäische Dimension des Biotopverbundes in Deutschland. Natur und Landschaft 80 (8): 364-369.
- GLANDT, D., 1980. Die quantitative Vertikalverteilung der Molch-Arten Gattung Triturus (Amphibia, Urodela) in der Bundesrepublik Deutschlands. Bonner zoologischen Beiträge 31 (1/2): 97-110.
- GOEIJ, S. DE & R. FELIX, 2001. Flora en fauna in de spookkuil in Nijmegen. Bureau Natuurbalans-Limes divergens, Nijmegen.
- GORISSEN, F., 1950. Heimat im Reichswald. Boss, Kleve.
- HEIMANS, E. & J.P. THUISSE, 1898. In sloot en plas. Tweede druk. W. Versluys, Amsterdam.
- KREKELS, R.F.M., P.H. VAN HOOFF, R.P.W.H. FELIX & C.J.A. RÖVEKAMP, 2003. Herstel van de heide tussen Nijmegen en Mook. Beschermingsplan voor de bedreigde fauna van droge heide en behoud van oude hakhoutbosjes en boswallen. Bureau Natuurbalans-Limes divergens, Nijmegen.
- LENDERS, A.J.W., 2005. Habitatbeheer voor amfibieën in Nationaal Park De Meinweg. Deel II: De watersalamanders. Natuurhistorisch Maandblad 94 (2): 21-28.
- LENDERS, H.J.R., 1992. Levendbarende hagedis. In: van der Coelen, J.E.M. (red.). Verspreiding en ecologie van amfibieën en reptielen in Limburg. Natuurhistorisch Genootschap in Limburg/Stichting RAVON, Maastricht/Nijmegen: 219-232.
- LUERMANS, J. & J.E. VAN DEIJNEN, 1979. *Bufo bufo* (L) in het Roelofsven, De Drie Meertjes en de Feuerlöschteich. Werkverslag Afdeling Dieroecologie no. 158. Katholieke Universiteit, Nijmegen.
- MARIJNISSEN, C.C.H., 1992. Vinpootsalamander. In: van der Coelen, J.E.M. (red.). Verspreiding en ecologie van amfibieën en reptielen in Limburg. Natuurhistorisch Genootschap in Limburg/Stichting RAVON, Maastricht/Nijmegen: 69-79.
- MINISTERIE VAN LANDBOUW, NATUURBEHEER EN VISSERIJ, 1990. Natuurbeleidsplan. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Den Haag.
- NABU-NATURSCHUTZSTATION, 2004. Jahresbericht über das Naturschutzgebiet Geldenberg 2003. NABU-Naturschutzstation, Kranenburg.
- PEETERS, T., R. KREKELS & P. MEGENS, 2004. Bijen en wespen op de grens. Bosrandproject Reichswald, tussenrapportage 2004. Bureau Natuurbalans-Limes divergens/Stichting Bargerveen, Nijmegen.
- RAAD, C.H.J., 1900. Vier dagen in een Eldorado. De Levende Natuur 4 (8): 200-202.
- SUBWERKGROEP AMPHIBIEËN GROESBEEK & ORIOLUS, 1989. Overzetacties amfibieën Groesbeek 1987-1989. Werkgroep Milieubeheer Groesbeek, Groesbeek.
- THUISSEN, J.B.M., 2006. Grondwaterafhankelijke flora in en rond het Ketelwald. Natuurhistorisch Maandblad 95 (5): 125-130.
- STRIJBOSCH, H., 2002. Kolonisatie van nieuw aangelegde kapvlakten door de levendbarende hagedis. RAVON 5 (1): 1-5.
- STRIJBOSCH, H., 2005. Zandhagedis en Levendbarende hagedis in de Kop van Limburg en het Rijk van Nijmegen. Kunsthistorie en de verspreiding van hagedissen. Natuurhistorisch Maandblad 94 (10): 193-196.
- VEENVLIET, P.H. & M.R.H. SCHOEN, 1994. De zandhagedis (*Lacerta agilis*) bij Nijmegen, populatiestructuur en adviezen voor biotoopbeheer. Werkverslag Afdeling Dieroecologie no. 322. Katholieke Universiteit, Nijmegen.
- WILLEMSE, C. 1915. De salamanders van Nederland. De Levende Natuur 20 (14): 268-274.

RECENT VERSCHENEN

BOSCH, F. VAN DEN, 2005. *Natuur in beleidsprocessen*.

Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu, Wageningen (43 pp.). ISBN 90 78207 01 9. Exemplaren van WOT-studie 1 zijn te verkrijgen bij het secretariaat van de WOT Natuur & Milieu (tel. 0317-477844, e-mail: info.wnm@wur.nl) of op te halen van internetpagina www.wotnatuurenmilieu.wur.nl.

Het natuurbeleid van de Nederlandse overheid komt bij de uitvoering regelmatig obstakels tegen. Behalve natuur zijn er immers nog veel meer belangen. Deze studie laat zien hoe de keuze voor locaties van nieuwe bedrijfsterreinen een belemmering vormt voor de realisatie van het natuurbeleid. Hierbij is het besluitvormingsproces onderzocht rond de aanleg van drie nieuwe bedrijfsterreinen in Zuid-Limburg. Er is nagegaan welke belanghebbenden bij de totstandkoming van de besluitvorming betrokken waren en in hoeverre

zij in staat waren hun doelen te bereiken. Uit de studie blijken omwonenden groot belang te hechten aan een goede kwaliteit van hun leefomgeving, maar vaak aan het kortste eind te trekken. Ook blijkt dat slechts in beperkte mate rekening wordt gehouden met natuur. Dit wordt vooral verweten aan het feit dat er geen, laat staan invloedrijke, actoren in het proces betrokken zijn, die waarde hechten aan de natuur. Een lastig punt hierbij is dat de noodzaak van nieuwe bedrijfsterreinen vooralsnog moeilijk aangetoond (of ontkent) kan worden. Een oplossing zou zijn een meer duurzaam bedrijventerreinenbeleid, waarbinnen ook aandacht is voor ecologische belangen.

Wie zijn rapport, boek, etc. opgenomen wil zien in deze rubriek, kan een literatuurverwijzing met een korte inhoudsbeschrijving en bestelwijze opsturen noorderredactie o.v.v. 'recent verschenen'. De publicaties moeten betrekking hebben op voor Limburg relevante onderwerpen. De meeste in deze rubriek besproken rapporten kunnen worden ingezien bij het bureau van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg. Groo even van te voren bellen of iemand aanwezig is (tel. 0475-386470).

GUIDO VERSCHOOR